

Een excursiewandeling met Kees de Heer in het Baarnsche Bos

Vooraf was afgesproken om te verzamelen om 19.30 uur op de parkeerplaats tegenover Paleis Soestdijk, om precies te zijn bij het standbeeld van de ons aller bekende (nou ja, vanaf dat moment eigenlijk) Christopher Pullmann.

De start was gelijk al bijzonder. Terwijl we ons namelijk daar aan het verzamelen waren, kwam er een oude man aanlopen met aan de lijn een... fret?! Zou het beestje 'Fred' heten was een vraag die direct opgeroepen werd, maar het bleek een vrouwtje te zijn. De man vertelde met mooi weer vrijwel altijd zijn fret zo uit te laten: "Zo houd ik haar gezond en zij mij ook." Het beestje was zeer tam en zodoende konden en mochten de kinderen haar allemaal even vasthouden. Dit leverde mooie foto's op.

Vervolgens moesten we maar gelijk aan de wandel, want begin september wordt het aanzienlijk eerder donker dan begin juli (het moment dat in eerste instantie beoogd was, maar door omstandigheden niet door kon gaan).

Met een stevige tred, zij het wel bij te houden voor de kinderen (5 exemplaren in de leeftijd van 7 tot en met 10 jaar), begaven we ons richting het bos, waar we halt hielden aan de rand daarvan. Ons werden verschillende huisregels voorgelezen. Uiteraard mochten we geen 'vulligheid' achterlaten. Ook moesten de kinderen stil doen in het bos, want het was een gebied waar men al wandelend tot rust kon komen. Ook zouden we, in geval iemand van het Koninklijk Huis zou passeren, ons netjes aan de zijkant van het pad moeten begeven om deze hoogwaardigheidsbekleders vrije doortocht te geven... In gedachten stonden we al te berekenen hoe groot de kans daartoe was, toen Kees de Heer eraan toevoegde dat deze regels van 100 jaar geleden waren. Het bos hoorde toen nog bij de Oranjes, de bewoners van Paleis Soestdijk. Die regels golden nu niet meer. Een andere, nog wel geldige (en ook relevante) regel werd ons pas aan het einde van de wandeling verteld...

We begaven ons het bos in en liepen door een haag of 'tunnel' van eiken en beuken. Op een kruispunt waar drie van deze gangen samen kwamen, moesten we weer even stoppen. We waren door een loofgang, of met een duur woord 'berceau', heen gelopen. Waartoe dienden deze loofgangen, werd ons gevraagd... Euhm... Er werden wat antwoorden gegeven, maar het juiste antwoord zat er niet bij. Op

deze wijze kon men namelijk in de schaduw wandelen... Dit was vroeger zeer gewenst, want als je van adel was, mocht je niet bruinen in de zon... Het werkvolk werd bruin in de zon en daar moest de adel zich van onderscheiden. Ach ja, natuurlijk!

We liepen verder en ondertussen werd ons verteld waarom gekozen werd voor beuken (de bladdichtheid hield goed de zon tegen) en er ook eiken tussen stonden (simpelweg een geldkwestie). Daarnaast werd ons oog gericht op enkele details en in het bijzonder de lensgalletjes op de eikenbladeren, veroorzaakt door een bepaalde wespensoor.

Zo liepen wij door om stil te houden bij de T-kruising, waar zich een grasheuveltje bevond waar we recht op af gelopen waren. Hier stond vroeger een Turks prieeltje... Er is overwogen om dit weer neer te zetten – zo wandel je richting iets bijzonders – maar hier is van afgezien. Zo iets is namelijk zeer gevoelig voor vandalisme. Dan moet je het dus niet willen. Helaas.

We sloegen rechts af en wandelden verder om uiteindelijk uit te komen bij het einde van de berceau waar zich de Kleine Kom bevond. Deze vijver was wel weer in oude staat hersteld. Dit bleek één van de ca. 20 projecten die enkele jaren geleden op een rijtje waren gezet, inclusief kostenplaatje. Verschillende partijen, waaronder staatsbosbeheer, de provincie (waar de Statenfractie van de ChristenUnie natuurlijk deel van

uitmaakt) en de gemeente Baarn. Zodra er weer wat geld bijeengebracht wordt, vooral met behulp van subsidies (vervolgens vanuit de Europa verdubbeld), kan weer zo'n project aangepakt worden. Zo zijn er inmiddels ongeveer zes projecten gerealiseerd en het herstel van deze vijver is er een van. Rondom deze vijver stonden zestien lindebomen, herkenbaar aan de ongelijke bladvoet. Voor de kinderen was dit natuurlijk een topplek. Heerlijk de stenen rand van vijver opzoeken en vervolgens daar overheen lopen. Totdat er opeens een grote witte hond het bos uit kwam sprinten... Van schrik sprong een van de kinderen opzij waarbij ze bijna haar evenwicht verloor, maar gelukkig net niet. De hond had het echter helemaal niet op de kinderen voorzien, maar op dat heerlijke water.

Nadat we dit ook weer overleefd hadden liepen we om de kom heen, het bos weer in om uit te komen bij de Grote Kom. Daar werden we bij een grote, oude boom geattendeerd op een grote, niet zo oude paddestoel. "Een elfenbankje," zei een van de kinderen. Was het maar waar. Dan zou het nog onschuldig zijn geweest. Het bleek de Reuzenzwam te zijn. Een voor

deze boom dodelijke paddestoel. De stam werd van binnen uit aangetast en verzwakt. Wat wij aan de buitenkant zagen, was slechts de zichtbare exponent ervan. Weghalen daarvan had totaal geen effect. Hooguit zou het probleem niet meer opgemerkt worden, er dus ook geen actie ondernomen worden en zouden er daardoor bij het omvallen van de boom slachtoffers gemaakt kunnen worden... Zodra een beheerder van een bos iets dergelijks signaleert, is het gelijk actie geblazen. De boom wordt dan verwijderd (hopelijk) nog voordat deze omvalt.

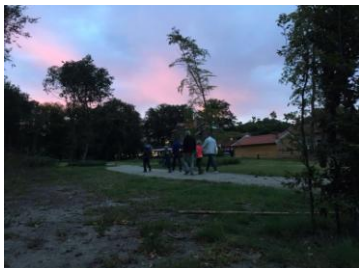

We togen verder, om de Kom heen, om bij een houten standbeeld - een van de drie - weer even in ruststand te komen. Wie zagen wij? Dat was de grote vraag, ook voor onze gids zelf. In elk geval iemand uit 1900 ongeveer. Zo bevonden zich rond de Kom ook nog beelden van iemand uit ongeveer 1700 en ongeveer 1800. Vervolgens liepen wij verder en troffen we slechts een sokkel aan. Zonder beeld dus. De kinderen klauterden er dadelijk op. Dat werd een fotomomentje... Kees de Heer vertelde dat dit precies de bedoeling was. Hier ging het om iemand uit ongeveer 2000...

Het begon voorzichtig al te schemeren, hoog tijd om wat te gaan drinken in De

Generaal. Dit was een stijlvol, monumentaal pand dat oorspronkelijk was laten bouwen door de broer van Willem II... Toentertijd was het station Baarn. We vroegen ons af aan welke zijde oorspronkelijk het spoor had gelegen, aangezien de

overkapping waar wij (bijna) onderzaten sterk op de overkapping van een perron leek, maar het spoor bevindt zich (anno 2016 in elk geval) aan de andere zijde van het gebouw.

Terwijl we daar zaten en ook wat warmes of koude te drinken kregen, vertelde Kees ons nog over 'vier brillen' waarmee je naar landschap kunt kijken. Wanneer je dat doet, kun je 'sterke verhalen' aantreffen, bijzonderheden in het landschap, wat behoud van landschap (bebouwd of niet) zou kunnen rechtvaardigen. Iets waar men in de Statenfractie van de ChristenUnie ook nog wel eens gebruik van maakt.

Die brillen zelf waren trouwens ook reuze interessant, met de nadruk op reuze... Wellicht dat de Grote Vriendelijke Reus deze brillen ook wel eens leent en gebruikt.

Ondertussen was het aardig donker geworden. Dat betekende een terugwandeling door een donker bos. Er viel dus weinig meer te zien. Het voordeel daarvan is, dat je andere zintuigen meer gaat gebruiken. Zo viel het opeens op dat er een sterke geur hing van... gekapte Douglassparren. Het omzagen van deze sparren is enerzijds goed voor het bos - nieuwe bomen kunnen weer gaan groeien - en anderzijds voor de portemonnee... Staatsbosbeheer probeert met het verkopen van het hout nog wat geld te verdienen. Dit geld kan vervolgens

uiteraard weer besteed worden aan het bos! Het onderhouden van het bos kost immers tijd en geld.

In een stevig tempo volgden we Kees, die de weg terug ook simpel hield: rechthoekig rechtaan naar de andere kant van het bos. Toch hielden we op een gegeven moment nog even halt voor een project. Met een tak tekende Kees een soort vrede-teken in het zand, maar dan zonder de cirkel eromheen en hij vroeg ons: "Wat is dit?" "Een peace-teken", was het antwoord van een van de kinderen... Dat bleek niet het gewenste antwoord te zijn. Een ander zag er een vogelpoot in. Het bleek inderdaad een vogelpoot te zijn, namelijk een zogenaamde ganzepoot. Iets verderop bevond zich zo'n ganzepoot. Het ging om een kruispunt van lanen die georiënteerd waren op (vooral) kerktorens. En inderdaad troffen we tien meter verder die ganzepoot aan, projectmatig gemarkeerd met betonblokken aan de zijkant. Dat niet iedereen dat helemaal oppikte, bleek toen we weer verder liepen en een van de kinderen vroeg waar nou die ganzepoot was...

Al lopend werd door dezelfde jongeman ook gelijk maar gevraagd of er uilen in het bos waren. Dat bleek wel het geval, maar de kans dat je ze zag was niet zo groot. Zeker nu niet. Je treft ze namelijk vooral in de winter aan of in het voorjaar als ze een nest maken.

Vervolgens bevonden we ons alweer aan het einde van het bos. We werden door Kees nog even geattendeerd op de overgang tussen de Engelse en de Franse tuinstijl. Beide worden namelijk aangetroffen in het Baarnsche Bos, hoewel de eigenlijke naam 'De Eult' is. Een vrij unieke combinatie. Er valt dus wat voor te zeggen om van Paleis Soestdijk een museum voor tuin- en landschapsarchitectuur te maken. In dat geval is er vast ook nog wel ergens een stukje Duitse tuinstijl te creëren.

Toen we daar zo stonden, vertelde Kees dat we behoorlijk geluk gehad hadden. Officieel mag je namelijk niet in het donker door het Baarnsche Bos lopen... Oeps... Nou ja, wisten wij veel. Gelukkig waren we niet betrapt. Op dat moment bleek een van de kinderen een kikker gevangen te hebben?! In het donker... Kees zou Kees niet zijn als hij daar ook niet gelijk wat over kon vertellen. De kinderen vonden dat ook erg interessant. Een van de volwassenen deed de suggestie aan de jongedame van 10 jaar om de kikker een kusje te geven... Dan zou het een prins worden, zo verzekerde hij haar. Zij voelde daar echter niet voor.

Volop in de spotlights van een of andere theatershow in de tuin van Paleis Soestdijk liepen wij richting het paleis en daarmee ook richting de parkeerplaats. Nadat Kees ons daar de 'Landschapsleeskaart' had overhandigd – we kijken dus nooit meer zo naar het landschap als voor onze excursie – namen we afscheid van hem. We bedankten hem en met hem uiteraard ook de fractie van de ChristenUnie om vervolgens huiswaarts te keren. Onderweg begon het te regenen. Gelukkig zaten we droog in de auto... Wel hadden we te doen met Kees die op de fiets terug naar Amersfoort reed...